

Protokół

13. posiedzenia, 1. sesyi, VII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 24. stycznia 1896.

Początek posiedzenia o godzinie 10. min. 40. przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Modest Karatnicki, Stanisław Niezabitowski, Mieczysław Urbański, Zdzisław Tarnowski.

Obecnych posłów 127.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radea dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, że protokół jedenaścigo posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów; protokół dwunastego posiedzenia złożony jest w biurze marszałkowskiem do przejrzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 24. stycznia b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji budżetowej, L. s.: 1095, 1100, 1104, 1108, 1122, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1137, 1138, 1140, 1141, 1142, 1143, 1146, 1149, 1150, 1151, 1153.

Komisji administracyjnej L. s.: 1096, 1097, 1103.

Komisji gospodarstwa kraj, L. s.: 1098, 1099.

Komisji petycyjnej, L. s.: 1101, 1119, 1139, 1145, 1147, 1148.

Komisji kolejowej, L. s.: 1102.

Komisji szkolnej, L. s.: 1105, 1121, 1123, 1136.

Komisji drogowej L. s.: 1106, 1107, 1109, 1144.

Komisji podatkowej, L. s.: 1110, 1111, 1120.

Komisji gminnej, L. s.: 1112, 1113, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118.

Komisji prawniczej, L. s.; 1152.

Po odczytaniu petycji L. s. 1108 gminy Oleksińce o zapomogę dla mieszkańców z powodu klęsk elementarnych, przemawiał p. Borkowski dla poparcia tej petycji.

Po odczytaniu petycji L. s. 1099 gminy Tuchli o subwencję na regulację rzeki Oporu w Tuchli, przemawiał p. Karol Dzeduszycki, popierając te petycję.

Po odczytaniu petycji L. s. 1152 gminy Podkamień o utworzenie nowego sądu po-

wiatowego w Podkamieniu przemawiał p. Barwiński, popierając tę petycję.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie wniosku posła Zdzisława Tarnowskiego o utworzeniu Sądu obwodowego w Tarnobrzegu.

P. Zdzisław Tarnowski przemawia, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi, aby wniosek ten przekazano komisji prawniczej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej z przedłożenia Wydziału krajowego o potrzebie rozszerzenia przestrzeni w szpitalu powszechnym w Rzeszowie.

Sprawozdawca p. Jakliński, uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje błąd zaszły w sprawozdaniu. mianowicie, iż we wierszu 10-tym mają być zamiast słów: „10 łózkach“ słowa „100 łózkach“. Sprawozdawca odczytuje następnie wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zezwala na powiększenie przestrzeni w szpitalu powszechnym w Rzeszowie i najęcie za odpowiednim czynszem osobnego domu na pomieszczenie chorych dotkniętych zakaźnymi chorobami.

Przemawia p. Trzeciecki.

Przemawia członek Wydziału kraj. p. Hoszard.

Po zamknięciu rozprawy przemawia sprawozdawca.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie powiększenia szpitala powszechnego w Białej.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski, uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zezwala na powiększenie przestrzeni szpitala powszechnego w Białej kosztem 3.405 zł. 38 ct.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych, o gorzelnii, folwarku i eksploatacji torfu w Dublanach.

Sprawozdawca p. Brykczyński, uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje omyłkę druku w sprawozdaniu, mianowicie na pierwszej stronie w wierszu 6-tym od dołu mają być zamiast słów „300 zł.“, słowa „270 zł.“ — Sprawozdawca po tem sprostowaniu odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 13. grudnia 1895 do l. 80.778 o krajowych zakładach rolniczych w Dublanach, tudzież o gorzelnii i folwarku dublańskim.

II. Sejm uchyla dotychczasowe postanowienie o przyznawaniu dodatków pięcioletnich członkom grona nauczycielskiego szkoły wyższej dublańskiej i rozporządza co następuje:

Dodatek pięcioletni nadaje Wydział krajowy każdemu z członków grona nauczycielskiego krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach podług stopy oznaczonej etatem płac, skoro tenże pełnił na jednej i tej samej posadzie służbę przez pięć lat nieprzerwanie. Dodatek pięcioletni nie może być udzielony na tej samej posadzie częściej jak 5 razy, t. j. za 25 lat nieprzerwanej służby. Dodatek ten stanowi część płacy i będzie doliczony do stałej płacy przy wymiarze emerytury.

Służba pełniona przy innych szkołach niekrajowych, chociażby przyjęta była do emerytury, nie będzie policzoną przy wymiarze dodatku pięcioletniego.

III. Sejm ustanawia następujący etat administracyjny w szkołach rolniczych Dublańskich:

a) Kasyer rachmistrz otrzymuje wolne pomieszkanie i pobiera roczną stałą płacę 1.200 zł., dodatek pięcioletni 150 zł.

b) Sekretarz w biurze dyrekcyi otrzymuje wolne pomieszkanie i pobiera roczną stałą płacę 1.000 zł., dodatek pięcioletni 120 zł.

Funkcyonaryusze ci są urzędnikami krajowymi z prawami objętymi ustanową służby krajowej i statutem emerytalnym.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył stanowczy wniosek w celu zaradzenia brakowi pomieszkań dla pp. profesorów dublańskich.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Krzysztofowicz.

Przemawia członek Wydziału kraj. p. Wereszczyński.

Po zamknięciu ogólnej rozprawy przemawia sprawozdawca, poczem Izba uchwała bez rozprawy cały powyższy wniosek komisji, głosując nad każdym punktem tego wniosku, oznaczonym liczbami I, II, III, i IV oddzielnie.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o niższych szkołach rolniczych.

Sprawozdawca p. Czecz, uwolniony od czytania sprawozdania, oświadcza, że komisya gospodarstwa kraj. postanowiła zmienić punkt IV swego wniosku. Sprawozdawca odczytuje wniosek komisji w następującem brzmieniu:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdania Wydziału krajowego za rok 1895 o krajowych niższych szkołach rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach, tudzież o krajowej szkole uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wykonania potrzebnych robót adaptacyjnych w budynku szkolnym, do przebudowania stajni, urządzenia gnojarni i do wykonania drewni, stelmacharni i mlecarni w krajowej niższej szkole w Jagielnicy kosztem 3.600 zł.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wykonania potrzebnych przeróbek w budynku głównym, oficynie i stajni w krajowej niższej szkole rolniczej w Kobiernicach kosztem 1.360 zł.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu poczynienie przygotowawczych kroków do nabycia lub wydzierżawienia około 30 morgów gruntu w celu dostarczenia szkole niższej rolniczej w Horodence odpowiedniego obiektu gospodarczego.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej, w której uchwała cały powyższy wniosek komisji bez rozprawy, głosując nad każdym punktem tegoż wniosku oddzielnie.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej względem żądania c. k. Sądu pow. miejsko-del.

dla spraw karnych w Krakowie o zezwolenie na karno sądowe ściganie pośła Franciszka Wójcika.

Sprawozdawca p. Weigel uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem raczy uchwalić:

Odmawia się zezwolenia na karno-sądowe ściganie pośła Franciszka Wójcika, jakiego się c. k. Sąd powiatowy miejski delegowany karny w Krakowie odezwał z dnia 11. stycznia b. r. do L. 449/96 domagał.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego (krajowe szkoły zawodowe i warsztaty instruktoryjne).

P. Żardecki, uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje następujące omyłki druku, a mianowicie: W punkcie II. 1. wiersz pierwszy zamiast słowa „uchwałę“ ma być „uchwałę“; w punkcie VI-tym w ostatniej alinie, zamiast „służba pobieralna“, ma być „służba policzalna“; ostatni punkt wniosku ma być oznaczony zamiast „XI“ cyfrą „IX“. Sprawozdawca czyta następujący wniosek komisji w tekście poprawionym:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 13. grudnia 1895 l. 80581 i dołączone do niego sprawozdanie z czynności krajowej komisji dla spraw przemysłowych w zakresie szkół i warsztatów zawodowych.

II. 1. Sejm uchyla uchwałę swą z d. 9. lutego 1895, mocą której przeznaczono

do rozporządzenia Wydziału krajowego kwotę 5000 zł. tytułem ryczałtowego czynszu względnie odszkodowania dla gminy miasta Żywca za umieszczenie tamtejszego krajowego naukowego warsztatu stolarskiego i wyrobu zabawek drewnianych w budynku gminnym wystawionym podług planu przez Wydział krajowy zatwierdzonego, oraz wstawiono tę sumę do Rubr. XVI. wydatków preliminarza budżetu krajowego na r. 1896.

2. Sejm przeznaczą natomiast do rozporządzenia Wydziału krajowego kwotę 6.500 zł. na umieszczenie krajowego naukowego zakładu stolarskiego w Kalwarii Zebrzydowskiej i wstawienia na ten cel kwoty 6500 zł. do Rubr. XVI. wydatków budżetu krajowego na r. 1896. Tem samym zostaje załatwiona petycja l. s. 216.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby stabilizował Stanisława Anczyca na posadzie kierownika i nauczyciela zawodowego krajowej szkoły sukienniczej w Rakszawie nadanej mu prowizorycznie dekretem Wydziału krajowego z d. 25. sierpnia 1893 l. 43709 przyznał mu stałą płacę w kwocie 1500 zł. rocznie oraz przyznał mu prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi wymienionymi w §. 12. ustawy 2 lit. b) statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonymi, wymierzał Stanisławowi Anczycowi trzy pięciolecia po 200 zł. w miarę ukończenia 5, 10 i 15 lat służby pełnionej przy tych samych stałych poborach na posadzie kierownika i nauczyciela zawodowego krajowej szkoły sukienniczej w Rakszawie.

Służba policzalna do emerytury poczyna się liczyć od dnia 1. września 1893 do kwinkweniów zaś od 1. stycznia 1896.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby stabilizował Franciszka Ksawerego Daniszewskiego na posadzie nau-

czyciela rysunków w krajowej szkole tkackiej w Krośnie, nadanej mu prowizorycznie dykretem Wydziału krajowego z dnia 10. grudnia 1890 l. 43.860 przyznał mu stałą płacę w kwocie 1.200 zł. rocznie oraz przyznał mu prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi wymienionymi w §. 12. ust. 2 lit. b) statutu emerytalnego uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889 tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonymi, wymierzał Franciszkowi Ksaweremu Daniszewskiemu trzy pięciolecia po 150 zł. w miarę ukończenia 5, 10 i 15 lat służby pełnionej przy tych samych stałych poborach na posadzie nauczyciela rysunków w krajowej szkole tkackiej w Krośnie.

Służba policzalna do emerytury poczyna się liczyć od dnia 1. stycznia 1891, do kwinkweniów zaś od d. 1. stycznia 1895.

V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby stabilizował Bazylego Pyptiuka na posadzie kierownika i instruktora zawodowego w krajowym naukowym warsztacie tkackim w Łańcucie, nadanej mu prowizorycznie dekretem Wydziału krajowego z d. 2. listopada 1889, l. 47.861, przyznał mu stałą płacę w kwocie 720 zł. rocznie, oraz przyznał mu prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi wymienionymi w §. 12. ust. 2 lit. b) statutu emerytalnego uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonymi wymierzał Bazylemu Pyptiukowi trzy pięciolecia po 80 zł. w miarę ukończenia 5, 10 i 15 lat służby pełnionej przy tych samych stałych poborach na posadzie kierownika i instruktora zawodowego w krajowym naukowym zakładzie tkackim w Łańcucie.

Służba policzalna do emerytury poczyna się liczyć od dnia 1. listopada 1889 do kwinkweniów zaś od 1. stycznia 1895.

VI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby stabilizował Stefana Skrypniczuka na posadzie instruktora zawodowego w krajowej szkole garncarskiej w Kołomyi, nadanej mu prowizorycznie dekretem Wydziału krajowego z d. 24. lipca 1890, l. 31.783 przyznał mu stałą płacę w kwocie 720 zł. rocznie oraz przyznał mu prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi wymienionymi w § 12 ust. 2 lit. b) statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm d. 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonymi, wymierzał Stefanowi Skrypniczukowi trzy pięciolecia po 80 zł. w miarę ukończenia 5, 10 i 15 lat służby pełnionej przy tych samych stałych poborach na posadzie instruktora zawodowego w krajowej szkole garncarskiej w Kotomyi.

Służba policzalna do emerytury poczyna się liczyć od dnia 16. sierpnia 1890, do kwinkweniów od 1. stycznia 1895.

VII. Poleca się Wydziałowi krajowemu ażeby przez komisję krajową dla spraw przemysłowych przeprowadził studia i zebrał materiały mogące posłużyć do ułożenia programu zakładania szkół zawodowych, i program taki Sejmowi we właściwym czasie przedłożył, uwzględniając w nim potrzeby i właściwości poszczególnych okolic kraju.

VIII. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z krajową komisją dla spraw przemysłowych, zbadał czy i dla jakich kategorii przemysłu kursa wędrownie można zaprowadzić, a z wyników badań zdał sprawę Sejmowi na najbliższej sesji.

IX. Wzywa się c. k. Rząd, aby na rzecz utrzymania szkół zawodowych w kraju przyznał wyższe dotacje.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Na wniosek p. Urbańskiego Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji *en bloc*.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Kółka rolniczego w Radziszowie, w sprawie przesłania nauczyciela koszykarstwa na koszt kraju na przeciąg dwóch lat od 1. sierpnia 1896.

Sprawozdawca p. Żardecki czyta sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Kółka rolniczego w Radziszowie L. s. 266 odstępuje się Wydziałowi krajowemu względnie krajowej komisji dla spraw przemysłowych do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej o petycji mieszkańców gminy Medenice i innych gmin powiatu sądowego Medenickiego o utworzenie okręgu sanitarnego z siedzibą lekarza okręgowego w Medenicach.

Sprawozdawca p. Olpiński czyta sprawozdanie, zakończone następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję mieszkańców gminy Medenice i innych gmin powiatu sądowego medenickiego o utworzenie okręgu sanitarnego z siedzibą lekarza okręgowego w Medenicach odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej o petycji Izby lekarskiej w Krakowie, o rewizję ustawy z dnia 2. lutego 1891 o lekarzach miejskich w większych miastach Galicji, objętych ustawą z d. 13. marca 1889.

Sprawozdawca p. Olpiński czyta sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Izby lekarskiej zach.-galicyjskiej odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby ją zbadał, a w szczególności, aby zastanowił się, czy zachodzi konieczna potrzeba wprowadzenia jakich zmian w ustawie z dnia 2. lutego 1891 — a gdyby w istocie tak było, aby odpowiednie wnioski na następującej sesji sejmowej przedłożył.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycjach Reprezentacji miejskiej, Rady szkolnej miejscowej, Wydziału Rady powiatowej i grona nauczycielskiego 5-klasowej szkoły męskiej i 6-klasowej żeńskiej w Rohatynie o zaliczenie miasta Rohatyna do III. klasy płac nauczycielskich.

Sprawozdawca p. Karol Dzieduszycki czyta sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Reprezentacji miejskiej, Rady szkolnej miejscowej, Wydziału Rady powiatowej i grona nauczycielskiego V-klasowej szkoły męskiej i VI-klasowej szkoły żeńskiej w Rohatynie o zaliczenie miasta Rohatyna do III. klasy płac nauczycieli, odsyła się do Wydziału krajowego do zbadania i załatwienia.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek.

Następuje :

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Rady szkolnej miejscowej wraz z Radą gminną w Nisku o przyznanie nauczycielom 5-klasowej szkoły w Nisku płacy, jaką pobierają nauczyciele w miasteczkach.

Sprawozdawca p. Karol Dzieduszycki czyta sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycję Rady szkolnej miejscowej wraz z Radą gminną w Nisku o przyznanie nauczycielom szkoły 5-klasowej w Nisku płacy szkół miasteczkowych, odsyła się do Wydziału krajowego do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji Wydziału powiatowego w Sokalu, o przyznanie mu na budowę dróg powiatowych rocznej subwencji w kwocie 12.000 zł.

Sprawozdawca p. Urbański czyta sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycję Wydziału powiatowego w Sokalu L. s. 213, o podwyższenie subwencji na budowę dróg powiatowych z 7.000 na 12.000 zł. rocznie, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Przemawia p. Kraiński, stawiając do wniosku komisji poprawkę, aby na końcu zamiast słów „do załatwienia“ dodać „do możliwego uwzględnienia.

Izba popiera tę poprawkę.

Po zamknięciu dyskusji przemawia sprawozdawca.

Izba odrzuca poprawkę p. Kraińskiego, a następnie w oddzielnem głosowaniu uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji dwudziestu kilku obszarów dworskich gmin i właścicieli folwarków w powiecie kołomyjskim o subwencję na budowę mostu na Prucie i rekonstrukcję drogi z Berzowa do Mykietyniec.

Sprawozdawca p. Krzysztofowicz czyta sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycję o budowę drogi Pererów-Mykietyńce-Pistyń odstępuje się Wydziałowi krajowemu do wdrożenia porozumienia z Wydziałem powiatowym w Kołomyi i załatwienia jej po myśli okólnika Wydziału krajowego z dnia 22. grudnia 1882 i dodatkowej instrukcji z dnia 20. lipca 1890.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej o petycji gmin Wszawy, Pniów, Antoniów, Wilkowice i Chwałowice o budowę drogi z Gorzyc do Chwałowic.

Sprawozdawca p. Krzysztofowicz czyta sprawozdanie komisji zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycję niniejszą o budowę drogi z Chwałowic do Gorzyc odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia w kierunku zainicjowanym uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 31. stycznia 1895.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej o petycji asystenta technicznego Józefa Oksińskiego o przyjęcie mu lat spędzonych w służbie krajowej do emerytury.

Sprawozdawca p. Wiśniewski czyta sprawozdanie komisji zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycję Józefa Oksińskiego odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwie przychylnego załatwienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji Stanisława Grzegorza Weryhy Darowskiego o reaktywowanie go na posadę konduktora dróg krajowych.

Sprawozdawca p. Wiśniewski, czyta sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycję Stanisława Grzegorza Weryhy Darowskiego odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Zwierz. gminnej m. Starego Sącza o założenie w tem mieście seminarjum nauczycielskiego męskiego.

Sprawozdawca p. Brunicki czyta sprawozdanie komisji szkolnej, zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm zechce odstąpić niniejszą sprawę c. k. Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji prawniczej o petycji gminy miasta Alwerni w powiecie Chrzanowskim o utworzenie w Alwerni c. k. Sądu powiatowego.

Sprawozdawca p. Weigel czyta sprawozdanie komisji zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycję gminy miasta Alwerni w politycznym powiecie Chrzanowskim (Wielkiego Księstwa Krakowskiego) o utworzenie w Alwerni c. k. Sądu powiatowego odstępuje się c. k. Rządowi do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Dalszy ciąg dyskusji szczegółowej nad ustawą gminną dla miast nieobjętych ustawą z 13 marca 1889 i znaczniejszych gmin w Galicyi.

Sprawozdawca p. Fruchtmann stosownie do uchwały powziętej przez Sejm na posiedzeniu dnia 23. stycznia b. r. zdaje ustnie sprawę z uchwalonego przez komisję gminną art. I projektu ustawy zaprowadzającej ustawę gminną dla miast nieobjętych ustawą z dnia 13. marca 1889 l. 24 dz u. kr. i znaczniejszych gmin w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Ks. Krakowskiem. Sprawozdawca przedstawia art. I w następującym brzmieniu :

Art. I.

Załączona ./- ustawa gminna obowiązująca będzie następujące gminy :

Andrychów, Baryż, Baranów, Bełz, Biecz, Błażowa, Bóbrka, Bohorodczany,

Bolechów, Bołszowce, Borszczów, Brzozów, Brzostek, Brzesko, Budzanów, Bursztyn, Busk, Chrzanów, Chodorów, Chorostków, Chyrów, Ciężkowice, Cieszanów, Czortków, Dąbrowa, Delatyn, Dębica, Dolina, Dobczyce, Dobromil, Dukla, Gliniany, Grzymałów, Grybów, Halicz, Horodenka, Husiatyn, Jagielnica, Janów (powiat Gródek), Jaryczów nowy, Jazłowiec, Jordanów, Kalwarya, Kałusz, Kańczuga, Kamionka strumiłowa, Kęty, Kolbuszowa, Komarno, Kozowa, Kopeczyńce, Kossów, Krakowiec, Kulików, Kutry, Leżajsk, Lisko, Limanowa, Lubaczów, Łańcut, Łopatyn, Maków, Mielec, Mikulińce, Mikołajów (powiat Żydaczów), Mościska, Monasterzyska, Mosty wielkie, Muszyna, Myślenice, Nadwórna, Niepołomice, Niemirów, Nisko, Niżankowice, Nowy Targ, Oświęcim, Peczeniżyn, Pilzno, Piwniczna, Pomorzany, Podwołoczyska, Podhajce, Przeworsk, Przemyślany, Radymno, Radziechów, Rawa ruska, Radomyśl (powiat Mielec), Rohatyn, Ropczyce, Rożniatów, Rozdół, Rozwadów, Rudki, Rudnik (powiat Nisko), Rymanów, Sasów, Sądowa Wisznia, Sędziszów, Sieniawa, Skałat, Skawina, Skole, Sokołów (powiat Kolbuszowa), Strzyżów, Stary Sącz, Starasól, Stare miasto, Sucha, Szezakowa, Szczerzec, Tarnobrzeg, Tłumacz, Tuchów, Turka, Tyśmienica, Tyczyn, Uhnów, Ustrzyki dolne, Wilamowice, Wiśnicz nowy, Wojnicz, Załóżce, Zabłotów, Zator, Zaleszczyki, Zbaraż, Zborów, Żurawno, Żydaczów, Żywiec.

Przemawia p. Gnoiński, i wnosi, aby w art. tym zamieścić miasteczko Olesko.

Przemawia p. Gołuchowski i wnosi, aby z art. tego wykreślić miejscowości Kopeczyńce i Chorostków,

Przemawia p. Jahl i wnosi, aby w art. tym zamieścić miasteczka Pruchnik i Głogów.

Przemawia p. Wojciech Dzieduszycki.

Po zamknięciu rozprawy przemawia sprawozdawca p. Fruchtman.

Przemawia p. Jahl dla faktycznego sprostowania.

Żąda głosu członek Wydziału krajowego p. Wereszczynski.

Marszałek prosi mówcę, aby trzymał się ściśle w granicach faktycznego sprostowania, gdyż dyskusya już zamknięta.

Przemawia p. Wereszczyński dla sprostowania faktu.

Przemawia sprawozdawca p. Fruchtman dla sprostowania faktu.

Przystąpiono do głosowania.

Izba uchwała art I. w brzmieniu przez komisję proponowanem z opuszczeniem miasteczek Kopeczyńce i Chorostków.

Następnie uchwała Izba wniosek p. Gołuchowskiego, aby z art. I. wykreślić miasteczko Chorostków, a w oddzielnem głosowaniu, aby z art. tego wypuścić miasteczko Kopeczyńce.

Następnie uchwała Izba 50 głosami przeciw 47 wniosek p. Gnoińskiego, aby art. I. projektu ustawy, objętem było także miasteczko Olesko.

Następnie odrzuca Izba wniosek p. Jahla co do zamieszczenia w art. I. miejscowości Pruchnika, a w oddzielnem głosowaniu odrzuca zamieszczenie miejscowości Głogowa.

Sprawozdawca p. Fruchtman odczytuje następnie zaproponowaną przez komisję rezolucyę :

Zważywszy, że według postanowień ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1886 i nowo uchwalonej ustawy gminnej dla 30 miast, specjalne sprawy ludności izraelskiej załatwiane być mają przez zwierzchności religijne tej ludności, a zatem przez reprezentacyę li tylko przez ludność izraelską wybieraną, zaś specjalne sprawy ludności zawiadywanych być mają przez chrześcijańskich członków Rady gminnej, w których wyborze biorą udział także wyborcy izraelscy;

zważywszy, że postanowienia takie tworzą zasadniczą nierówność w traktowa-

niu specjalnych spraw ludności chrześcijańskiej i takichże spraw ludności izraelskiej —

zważywszy dalej, że nierówność ta zasadniczo usprawiedliwić się nie da i w danym razie mogłaby za sobą pociągnąć skutki niezgodne z duchem i zamiarami ustawy —

zważywszy nareszcie, że usunięcie tej nierówności wymagałoby daleko sięgającej zmiany w ustroju reprezentacyjnym gminy i dlatego właśnie dorywczo uchwalić się nie da.

Sejm poleca ponownie Wydziałowi krajowemu aby zbadał, jakie zmiany po czynićby należało w postanowieniach krajowego ustawodawstwa gminnego, co do sposobu zawiadywania specjalnymi sprawami ludności chrześcijańskiej i ludności izraelskiej i aby porozumiewszy się w tym przedmiocie z c. k. Rządem, na następnej sesji sejmowej wnioski swoje Sejmowi przedłożył.

Izba bez rozprawy uchwała tę rezolucję.

Sprawozdawca p. Fruchtman wnosi przystąpienie do trzeciego czytania uchwalonej ustawy gminnej dla miast nieobjętych ustawą z dnia 13 marca 1889, l. 24 Dz. u. kr. i znaczniejszych gmin w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem, bez czytania.

Izba uchwała ten wniosek, a następnie w oddzielnem głosowaniu przyjmuje całą ustawę w trzecim czytaniu.

Wobec wyczerpania porządku dziennego Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych interpelacji i wniosku.

Sekretarz p. Zdźisław Tarnowski czyta następującą interpelację do Wydziału krajowego:

I n t e r p e l a c y a

do Wysokiego Wydziału krajowego.

Zważywszy, że w myśl §. 65 ustawy gminnej wszelka ruchoma i nieruchoma

własność niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy i jej zakładów winne być utrzymywane w ciągłej widoczności za pomocą dokładnego inwentarza, a inwentarz ten miał być już w ciągu roku 1867 spisany i każda następna zmiana ma być w nim uwidoczniiona.

Zważywszy, że w myśl §. 98. ustawy gminnej Sejm a w jego zastępstwie Wydział krajowy ma najwyższy nadzór nad całością zakładowego majątku i zakładowego dobra gmin i zakładów gminnych.

Zapytujemy Wydział krajowy czy posiada dokładny inwentarz majątków gminnych w całym kraju? i czy każda zmiana jest w nim uwidoczniiona?

Lwów dnia 24. stycznia 1896.

Interpelujący:

Jan Data

Potoczek, Kramarczyk, Winniczuk, Warzecha, W. Szwed, Wójcik, Styła, Dr. Bernadzikowski, A. Średniawski, Bojko, Hamorak, Żardecki, Theodorowicz, Barwiński, Nowakowski, Dr. Olpiński.

Marszałek oznajmia, iż interpelację tę udzieli Wydziałowi krajowemu.

Sekretarz p. Karatnicki czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

I n t e r p e l a c y a

pośla Nowakowskiego i tow.

Z miasteczka Niżankowic, powiatu Przemyskiego, otrzymałem opis następującego faktu: Przed 4 laty odbywały się w Niżankowicach wybory do Rady gminnej W skład nowej Rady wszedł Dr. Ruczka, stabilizowany lekarz miejski. Jako Radny został on wybrany zastępcą burmistrza i kasyerem miejskim i tym sposobem pobiera trzy pensye. Przeciw takiemu nielegalnemu wyborowi wnieśli mieszczanie

w przepisany terminie rekurs, ale i do dnia dzisiejszego nie doczekali się jego załatwienia. Dr. Ruczka gospodaruje w kasie miejskiej w ten sposób, że przed kilkunastu laty było tam kilkadziesiąt tysięcy majątku gminnego i miasto opłacało z procentów wszystkie dodatki gminne, obecnie zaś będą mieszczanie musieli płacić te dodatki z własnej kieszeni. Pięć razy, a to 4. kwietnia 1895, 6. września 1865, 2. października 1895 20 listopada 1895 i 15. grudnia 1895 udawali się mieszczanie do różnych władz politycznych i administracyjnych, donosząc o tej nielegalności, że stabilizowany lekarz miejski jest zarazem zastępcą burmistrza i kasjerem, ale wszystkie dotychczasowe próby i przedstawienia co do złej gospodarki dra Ruczki nie zostały wysłuchane. Co prawda na ostatnie podanie z dnia 15. grudnia 1895 miała nadejść jakaś rezolucya z c. k. Namiestnictwa do Starostwa, mieszczanie: Demkowicz, Bielecki, Łapiczak i inni udawali się dwa razy do Starostwa, ale tam odprawiono ich dosyć ostro, ażeby zaczęli, aż odpowiedź nadejdzie. Odpowiedź nie nadeszła i dotąd mieszczanie są w rozpacz i proszą, by Wysokie c. k. Władze przynajmniej zastosowały do nich te same ustawy, jakie obowiązują w Dobromilu, gdzie lekarz miejski został wybrany na burmistrza, a w skutek wniesionego rekursu musiał zrezygnować z posady urzędnika miejskiego.

Wobec tych faktów stwierdzonych własnoręcznymi podpisami mieszczan: Jana Demkowicza, Jana Bieleckiego, Michała Łapiczaka, Dymitra Żukowskiego, Dymitra Fenika, Jana Demiaka, Józefa Neofity, Jana Sidorskiego, Piotra Fenika, Aleksego Jarosiewicza, Teodora Trusza, Jana Neofity, Piotra Bila, Aleksego Kukury, Tomasz Smolińskiego, Bazylego Płachetki, podpisani zapytują c. k. Komisarza rządowego:

Czy wie Rząd o tej krzyczącej nielegalności, która pomimo wszelkich rekursów trwa już 4 lata?

Czy Rząd zamierza zastosować do terazniejszej Rady gminnej w Niżankowicach, a zwłaszcza do jej Wiceburmistrza, kasjera Dra Ruczki wyraźne przepisy ustawy?

Czy Rząd zamierza celem uczynienia zadość słusznym domaganiom się mieszczan przeprowadzić ścisłe i dokładne skontrum gospodarki kasowej dra Ruczki?

Lwów dnia 24. stycznia 1896.

Interpelujący:
Stefan Nowakowski.

Wójcik, Data, Zajączkowski, Kulczycki, Hamorak, Barwiński, Wachnianin, Niebyłowiec, Kramarczyk, Styła, Bernadzikowski, Bojko, F. Krempa, Żardecki, W. Szwed, Warzecha, Potoczek.

Marszałek oznajmia, iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Karatnicki czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

Interpelacya

posła Ostapczuka i towarzyszy.

W sierpniu r. z. zwołali włościanie powiatu Zbarazkiego poufne zgromadzenie za osobistymi zaproszeniami do Zbaraża, jednakże c. k. Starostwo zabroniło tego zgromadzenia pisemną rezolucją na tej podstawie, że Starostwo o tem zgromadzeniu nie zostało zawiadomione. W skutek tego zgromadzenie nie mogło się odbyć. Z tego powodu zwołali włościanie w kilka dni później takie same zgromadzenie poufne do wsi Łozówki, w powiecie Zbarazkim. Tym razem zostało Starostwo ustnie zawiadomione o zgromadzeniu i przysłało żandarma na miejsce zgromadzenia. Żandarm przekonawszy się, że wszyscy obecni mają zaproszenia, oświadczył, że zgromadzenie nie może się odbyć i zażądał, by mu pokazano statuta. Gdy mu wyjaśniono,

że §. 2. ustawy o zgromadzeniach dozwala zbierać się za osobistemi zaproszeniami bez zawiadomienia Władzy politycznej, tenże po długich pertraktacjach ustąpił z izby, ale do samej północy patrolował na podwórzu.

Wobec tego zapytują podpisani c. k. Komisarza rządowego :

Jak usprawiedliwi Rząd nielegalny postępek c. k. komisarza w Zbarażu, który wbrew wyraźnemu przepisowi §. 2 ustawy o zgromadzeniach zabronił zgromadzenia. zwołanego za osobistemi zaproszeniami.

Czy Rząd zamierza pouczać swoje podwładne organa o ustawach obowiązujących, by też organa na zgromadzeniu, zwołanem za osobistemi zaproszeniami nie czeptały się do jakichś statutów, których ustawa w takim razie wcale nie wymaga.

Lwów dnia 24. stycznia 1896.

Interpelujący:

Dmytro Ostapczuk.

Nowakowski, Kulczycki, Niebyłowiec, Dr. Bernadzikowski, Wójcik, F. Krempa, Potoczek, Hamorak, Barwiński, Zajączkowski, Kramarczyk, W. Szwed, Warzecha, Żardecki, Data, Bojko.

Marszałek oznajmia, iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Urbański czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

Interpelacya

Do JW. Pana Komisarza rządowego.

Wójt z gminy Wyciąż Jan Miecik skarżył Jana Kosteckiego z tejże gminy o obrazę czci wrzekomej do c. k. Starostwa w Krakowie.

Kosteckiemu Janowi wyznaczono termin na dzień 31. października 1895. Ko-

misarz Starostwa p. Dobrowolski przesłuchawszy Jana Kosteckiego oświadczył mu iż skazuje go na 6 dni aresztu. Pomimo że skazany zgłosił rekurs, p. Komisarz kazał go zaraz zamknąć nie zważając że Kostecki spraszał się, że ma konie w mieście, i nie ma kim ich do domu odesłać, nie to jednak nie pomogło. Na wysłany w ten dzień przez podpisanego telegram do Prezydium c. k. Namiestnictwa dotąd nie nadeszła interesowanemu żadna odpowiedź.

Pomijając już tę okoliczność, że sprawa ta nie należała do kompetencji Władz administracyjnych lecz Sądowych, jako też że wymiar kary był w tej sprawie stanowczo za wysoki, zapytać należy Wysoki c. k. Rząd, na jakiej podstawie, według jakiego przepisu prawnego, komisarz p. Dobrowolski nie uwzględnił zgłoszenia rekursu i skazanego bezzwłocznie kazał zamknąć, skoro w §. 15. cesarskiego rozporządzenia z dnia 20. kwietnia 1854 r., Nr. 94 Dz u p. wyraźnie przepisuje, iż w razie skazania o przekroczenie §. 12. lit. b. tegoż rozporządzenia zgłoszenie rekursu wstrzymuje wykonanie orzeczenia, gdyż nie ubliżył urzędnikowi w Starostwie lecz wójtowi na wsi, i to nie w Urzędzie gminnym i nie w sposób niepohamowany.

Postępowanie p. Komisarza Dobrowolskiego jak z powyższego przedstawienia wynika było bezwarunkowo bezprawne.

Zapytujemy przeto Wysoki c. k. Rząd, co uczyni, aby takie bezprawia nie powtarzały się nadal i jakie poczyni kroki co do p. Komisarza Dobrowolskiego.

Lwów dnia 24. stycznia 1896.

Interpelant:

Fr. Wójcik.

Styła, Fr. Krempa, Bojko, A. Średniawski, Winniczuk, Warzecha, Dr. Bernadzikowski, W. Szwed, Data, Potoczek, Hamorak, Nowakowski, Żardecki, Okuniewski, Kramarczyk, Niebyłowiec, Ostapczuk.

Marszałek oznajmia, iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Urbański czyta następujący wniosek:

W n i o s e k.

Zważywszy, iż społeczeństwo nasze odczuwa potrzebę zakładu wychowawczego dla ubogich dziewcząt, któryby oprócz nauki udzielał potrzebnych wiadomości gospodarstwa i pracy domowej;

zważywszy, że w Wysokim Sejmie sprawa ta niejednokrotnie była przedmiotem poważnych rozpraw, a nawet pewien fundusz na taki zakład w Iwoniczu przeznaczono:

zważywszy, że internat Rodziny Maryi w Łomnie odpowiada wszelkim wymogom co do wychowania dziewcząt;

zważywszy, że w powiecie Turczańskim istnieje tylko 14 szkół otwartych, na 74 gmin z ludnością 62.578 dusz;

zważywszy, że z braku funduszy gmach mieszkalny i kościół, należący do zakładu, ukończonym być nie może i że internat Rodziny Maryi o własnych siłach istnieć nie jest w stanie,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Jednorazowy datek na dokończenie gmachu i kościoła w wysokości 2000 zł.

2) Stałą roczną subwencję dla internatu w Łomnej w kwocie 500 zł.

Lwów dnia 24. stycznia 1896.

Wnioskodawca:
Osuchowski.

Wojciech Dzieduszycki, Sozański, Gniewosz, Rudrof, B. Horodyski, D. Słonecki, Urbański, Kraiński, Klemens Dzieduszycki, St. Niezabitowski, Piniński, Trzeciecki, Kozłowski, Zagórski, Siemiginowski, Witołd Niezabitowski, Karol Dzieduszycki, J. Puzyna, Stecki, Cielecki, Vivien, A. Brunicki, Sala, Schnell, Korytowski, Gołuchowski, Bielański, Borkowski, Wiktor, Tyszkowski, Theodorowicz, Rayski.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie tego wniosku postawi na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie i nazyacza następne na dzień 25. stycznia b. r. godz. 10. przed południem.

Marszałek podaje zarazem do wiadomości Izby, iż sprawozdanie komisyjne z projektem ustawy łowieckiej, przed chwilą rozdane, zamieszczone zostanie na porządku dziennym poniedziałkowego posiedzenia.

Sekretarz p. Urbański czyta porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia o godz. 12. min. 45. po południu.

Marszałek krajowy

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Zdzisław Tarnowski w. r.
Stanisław Niezabitowski w. r.

